



# Punjab Government Gazette

## EXTRAORDINARY

*Published by Authority*

CHANDIGARH, SATURDAY, JULY 12, 2025

(ASADHA 21, 1947 SAKA)

ਵਿਧਾਨਕ ਅਨੁਪੂਰਕ

ਮਜ਼ਮੂਨ

ਪੰਨੇ

ਭਾਗ I

ਐਕਟ

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ  
ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 2016  
(2016 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 42) ... 147-152
2. ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ  
ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਐਕਟ, 2018  
(2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 16) ... 153-166
3. ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2018  
(2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 8) ... 167-176
4. ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਾਬਤਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਟ, 2021  
(2021 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 14) ... 177-185

ਭਾਗ II

ਆਰਡੀਨੈਂਸ

ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਭਾਗ III

ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ

ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਭਾਗ IV

ਦਰੁਸਤੀ ਪਰਚੀਆਂ, ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ

ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਪੰਨੇ

ਕੋਈ ਨਹੀਂ

**ਭਾਗ-1**

**ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ

**ਅਧਿਸੂਚਨਾ**

ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 2025

**ਨੰ. 18/ਭ:ਕ/2025.-** ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾ ਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

**NOTIFICATION**

The 11th July, 2025

**No. 18/L.C./2025.-** The Translation in Punjabi of the Amritsar Culture and Tourism Development Authority Act, 2016 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No.5 of 1967)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 2016  
(2016 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 42)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ, ਸੇਵਾਵਾਂ/ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਜਾਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਰਿਰੱਖਣ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਸਫ਼ਾਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਰਕ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਸਤਾਹਟਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਰੰਭ।
- (2) ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਨਾਫਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,-
- (ੳ) "ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ;
  - (ਅ) "ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ;
  - (ੲ) "ਫੰਡ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੰਡ;
  - (ਸ) "ਸਰਕਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ;
  - (ਹ) "ਮੁਕੱਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
  - (ਕ) "ਵਿਨਿਯਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਨਿਯਮ;
  - (ਖ) "ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰ; ਅਤੇ
  - (ਗ) "ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪੁਲਿਸ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪੁਲਿਸ।

ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ।

3. (1) ਇਹ ਐਕਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਵਿਰਾਸਤੀ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਤ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤੇ 500 ਮੀਟਰ ਤੋਂ 750 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਸ੍ਰੀ ਸਵਰਨ ਮੰਦਰ;
- (ii) ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ;
- (iii) ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਮੰਦਰ;
- (iv) ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਕਿਲ੍ਹਾ;
- (v) ਟਾਊਨ ਹਾਲ;
- (vi) ਪਨੌਰਮਾ; ਅਤੇ
- (vii) ਅਰਬਨ ਹਾਟ।

- (2) ਇਹ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ; ਅਤੇ
- (ii) ਸੜਕਾਂ, ਚੌਕਾਂ ਅਤੇ ਗਲੀ ਫਰਨੀਚਰ (ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਤੋਂ ਸਵਰਨ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰਸਤੇ)।

- (3) ਇਹ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਹਾਥ ਆਨ ਅਤੇ ਹਾਥ ਆਫ ਬੱਸ ਸੇਵਾ; ਅਤੇ

(ii) ਜਲਥਲੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ।

(4) ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ/ਸੇਵਾਵਾਂ/ਢਾਂਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ  
ਗਠਨ।

ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਅਥਾਰਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ,-

- |  |   |             |
|--|---|-------------|
| (ੳ) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ;   | : | ਚੇਅਰਮੈਨ     |
| (ਅ) ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ;  | : | ਸਹਿ-ਚੇਅਰਮੈਨ |
| (ੲ) ਮੰਤਰੀ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ<br>ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਪੰਜਾਬ                         | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਸ) ਮੰਤਰੀ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ;   | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਹ) ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ;   | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਕ) ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ/<br>ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,<br>ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ:         | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਖ) ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ/<br>ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,<br>ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ;  | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਗ) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ;                                      | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਘ) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,<br>ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ<br>ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ; | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਙ) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ,<br>ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ                                 | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਚ) ਸਕੱਤਰ, ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਪੰਜਾਬ;   | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਛ) ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ,<br>ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ; ਅਤੇ                              | : | ਮੈਂਬਰ       |
| (ਜ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ<br>ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ।                            | : | ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ |

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਅਥਾਰਟੀ, ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰ, ਸੈਂਸ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

(4) ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਹਟਾ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ। 5. ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ,-

(ੳ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ; : ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ  
ਅਧਿਕਾਰੀ

(ਅ) ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ; : ਮੈਂਬਰ

(ੲ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ : ਮੈਂਬਰ  
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਪੰਜਾਬ; ਅਤੇ

(ਸ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। : ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ  
ਪੁਲਿਸ।

6. ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ  
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।

7. ਅਥਾਰਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ,-

- (i) ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਮੰਡੀਕਰਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ, ਸਮਾਗਮਾਂ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਾਸਤਵ ਸ਼ੋਅ, ਸਾਖਿਆਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਸੰਗਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ;
- (ii) ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ;
- (iii) ਸਵਰਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ;
- (iv) ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ;
- (v) ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ;
- (vi) ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਗਰਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ;

- (vii) ਸਮੁੱਚਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ;
- (viii) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਉਚਿਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ, ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨਾਲ ਮੁਆਇਦਾ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (ix) ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮੀ।

8. ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਫੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸੈਂਸ ਤੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਫੰਡ।

9. ਅਥਾਰਟੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ।

10. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰੂਪ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ, ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੂੜਾ ਖਿੰਡਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ:

ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਡੰਡ।

ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1976 ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਸਮਾਰਕ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1904 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਜੋ ਉਲਿਖਤ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

11. (1) ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਇਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਲੋਪ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ।

ਵਿਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

12. ਅਥਾਰਟੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਨਦੀਪ ਪੰਨੂ,

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ।

**ਭਾਗ-1**

**ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ

**ਅਧਿਸੂਚਨਾ**

ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 2025

**ਨੰ. 19/ਭ:ਕ/2025.-** ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਐਕਟ, 2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾ ਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

**NOTIFICATION**

The 11<sup>th</sup> July, 2025

**No. 19/L.C./2025.-** The Translation in Punjabi of the Punjab Transparency and Accountability in Delivery of Public Service Act, 2018 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No.5 of 1967)

ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਐਕਟ, 2018  
(2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 16)

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਸੰਗਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਐਕਟ, 2018 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਰੰਭ।  
(2) ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।  
(ਓ) "ਜਵਾਬਦੇਹੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਅਤੇ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ;



- 
- (ਅ) "ਅਪੀਲਕਰਤਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ;
- (ੲ) "ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (ਸ) "ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ;
- (ਹ) "ਕਮਿਸ਼ਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਪੰਜਾਬ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨ;
- (ਕ) "ਵਿਭਾਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ;
- (ਖ) "ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ;
- (ਗ) "ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ, ਅਮਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਡੇਟਾ ਅਦਲਾਬਦਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਿਜੀਟਲ ਸਪਲਾਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਈ-ਮੇਲ, ਮੋਬਾਈਲ ਉਪਕਰਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਮੀਡੀਆ, ਕਲਾਊਡ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਡੇਟਾ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;
- (ਘ) "ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;
- (ਙ) "ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਤਰ ਹੈ;
- (ਚ) "ਸਰਕਾਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ;
- (ਛ) "ਮੁਕੱਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
- (ਜ) "ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ,-
- (ੳ) ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ;

- (ਅ) ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਗਠਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ-
- (i) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ;
- (ii) ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ;
- (iii) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ;
- (ੲ) ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚੋਖਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ;
- (ੳ) "ਲੋਕ ਸੇਵਾ" ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇ;
- (ਵ) "ਧਾਰਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ;
- (ਟ) "ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਲਿਖਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ; ਅਤੇ
- (ਠ) "ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਰਤੱਵ।
3. (1) ਸਰਕਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ।
- (ੳ) ਉਹ ਲੋਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ;
- (ਅ) ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ;
- (ੲ) ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ;
- (ਸ) ਹਰੇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਫ਼ੀਸ।
- (2) ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਹਰੇਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ: ਉਪਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ (ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਤ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।
- ਪਰੰਤੂ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਚੋਣਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ  
ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਧਾਉਣ  
ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ  
ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

5. (1) ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਭਵਤਾ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ,-

- (ੳ) ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ;
- (ਅ) ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰੇ:

ਪਰੰਤੂ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਖੰਡ (ਅ) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਦਤ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਵੱਧ ਦੀ ਹੋਰ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਾਲ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ-

- (ੳ) ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ;
- (ਅ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ
- (ੲ) ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(4) ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲੋਪ ਜਾਂ ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਲੋਪ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਸਰਕਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ

(ASAR 21, 1947 SAKA)

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ, ਏਕੀਕਰਨ, ਇਕਸੁਰਤਾ, ਵਿਭਿੰਨ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਡੇਟਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. (1) ਅਨੁਬੰਧਤ ਸੀਮਾ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦਰਖਾਸਤ, ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੂਰੀ, ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦਰਖਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦਰਖਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ।

(2) ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਰਖਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਦਰਖਾਸਤ ਰੱਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਦਰਖਾਸਤ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹੀ ਦਰਖਾਸਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਹਰੇਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਕਾਰਡ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ।

7. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ।

(2) ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਆਦਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਸਾਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ

ਨਾਲ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਂਬੱਧ ਹਵਾਲਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣਗੇ।

ਅਪੀਲ ਦਾ  
ਅਧਿਕਾਰ।

8. (1) ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੇ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਂਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕਰੇ ਪਰ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਮਾਤਹਿਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅਪੀਲੀ  
ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ  
ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

9. (1) ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਦਾਵੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:-

- (ੳ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਲੋੜਨਾ ਕਰਨਾ;
- (ੲ) ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਲੈਣਾ;
- (ਸ) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ;

(ASAR 21, 1947 SAKA)

(ਹ) ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(ਕ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜਿਹੜਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਵੇ:

ਪਰੰਤੂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. (1) ਜੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ/ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਡੰਨ ਲਗਾਏਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੋ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਤਾਹੀ ਜਾਂ ਦੇਰੀ।

(2) ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ/ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਦਰ ਤੇ ਡੰਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ/ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡੰਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ/ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਡੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਤਾਹੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ  
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਗਤ  
ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ  
ਡੰਨ।

11. (1) ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਕੋਤਾਹੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਲਚਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਡੰਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਤਹਿਤ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਡੰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ।

12. (1) ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਸਰਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਸਟਾਫ਼ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ  
ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ  
ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ  
ਸ਼ਰਤਾਂ।

13. (1) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਪੈਂਹੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ASAR 21, 1947 SAKA)

(2) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਨਮਿੱਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਾਜ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(4) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਜਲਦੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੱਕ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ।

14. (1) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ।

(2) ਸਰਕਾਰ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਸਰਕਾਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ-

(ੳ) ਅਮੁਕਤ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(ਅ) ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ੲ) ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ



ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਦਾਚਾਰਕ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸ) ਅਜਿਹਾ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਹ) ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਕ) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ  
ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ  
ਕਾਜਕਾਰ।

15. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

(ੳ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੋਨੀਟਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ;

(ੲ) ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਬਣਾਏਗਾ:

ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ;

(ਸ) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਬਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਪ੍ਰਸ਼ਟੀ/ਜਵਾਬ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ;

(ਹ) ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕੋਤਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ;

(ਕ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲ ਤੇ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝੇ; ਅਤੇ

(ਖ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਏਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

16. (1) ਅਧੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖਿਤ ਕੋਈ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

ਸੁਧਾਈ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

ਪਰੰਤੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਕਤ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਦੀਵਾਨੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਅਧੀਨ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਵੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:-

(ੳ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਲੋੜ;

(ੲ) ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ;

(ਸ) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ;

(ਹ) ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;

(ਕ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਸੁਧਾਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨ,

ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਪਚਲਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਸ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਡੰਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਰਤੱਵ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਡੰਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਡੰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਡੰਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ  
ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇ  
ਸਰਕਾਰ  
ਦੁਆਰਾ  
ਕਾਰਵਾਈ।

17. ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭੇਜੇਗੀ।

ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ  
ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ  
ਬਚਾਉ।

18. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਬੇਕਾਇਦਗੀ ਕਾਰਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ  
ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੇ  
ਰੋਕ।

19. ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20. (1) ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਇਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਲੋਪ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

21. ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜ਼ਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

22. (1) ਪੰਜਾਬ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2011 (2011 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ: 24), ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚਾਉ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਸੂਚੀ

[ਦੇਖੋ ਧਾਰਾ 13(2)]

ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਜਾਂ ਪਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ

"ਮੈਂ ..... ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ, ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ, ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਾਂਗਾ। "

ਮਨਦੀਪ ਪੰਨੂ,

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ।

**ਭਾਗ-1**

**ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ

**ਅਧਿਸੂਚਨਾ**

ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 2025

**ਨੰ. 20/ਭ:ਕ/2025.-** ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾ ਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

**NOTIFICATION**

The 11<sup>th</sup> July, 2025

**No. 20/L.C./2025.-** The Translation in Punjabi of the Punjab Social Security Act, 2018 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No.5 of 1967)

ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2018

(2018 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 8)

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੁਸੰਗਤ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ, ਸ਼ਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ; ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ, ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਸਕੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2018 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਇਹ ਇਸਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ  
ਅਰੰਭ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

2. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,—
- (ੳ) “ਉਗਰਾਹੁਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਿੱਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ;
  - (ਅ) “ਫੰਡ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ;
  - (ੲ) “ਸਰਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ;
  - (ਸ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
  - (ਹ) “ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੈਂਕ;
  - (ਕ) “ਧਾਰਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ;
  - (ਖ) “ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਂ ਢੰਗ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿੱਖਤ ਕਰੇ, ਨਕਦ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ;
  - (ਗ) “ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ, ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ; ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ  
ਵਜ਼ੀਫਾ, ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ  
ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ;  
ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ  
ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ; ਅਤੇ

(ਘ) “ਟਰੱਸਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ  
ਟਰੱਸਟ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ  
ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦਾ ਓਹੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਜੋੜ ਕਰ  
ਐਕਟ, 2005 (2005 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 8), ਪੰਜਾਬ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਕਰ  
ਐਕਟ, 1924 (1924 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 4), ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ (ਮਸੂਲ) ਐਕਟ,  
2005 (2005 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ.9), ਪੰਜਾਬ ਲਾਟਰੀ ਕਰ ਐਕਟ, 2005  
(2005 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 18) ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 (2013 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ  
ਐਕਟ ਨੰ. 18) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

3. ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ  
ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ  
ਗਈਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ  
ਲਈ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ,—

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ  
ਲਾਉਣਾ ।

(i) ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦੇ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਨਾ  
ਵੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਲਕ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ  
ਜੋੜ ਐਕਟ, 2005 ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਵਾਧਾ ਟੈਕਸ ਦੇ  
ਤਾਬੇ ਹੈ;



- (ii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਲਕ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1924 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੈ;
- (iii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਨਾ ਵੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਲਕ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1924 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੈ;
- (iv) ਮਾਸਿਕ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਲਕ:

ਪਰੰਤੂ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪੱਚੀ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ

- (v) ਆਬਕਾਰੀ ਸੁਲਕ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਨਾ ਵੱਧ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 (1914 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 1) ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫ਼ੰਡ ਦੀ  
ਸਥਾਪਨਾ।

4. (1) ਇੱਕ ਫ਼ੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫ਼ੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (2) ਫ਼ੰਡ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- (3) ਫ਼ੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਲਾਟਰੀ ਕਰ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰੋਲ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਬਣੇਗਾ।

(5) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਗਮ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਯੋਗਦਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਨੁਸਾਰ ਫੰਡ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਫੰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਫ਼ਰਮਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਅਧੀਨ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. (1) ਫੰਡ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਗ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ।  
ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਫੰਡ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

- (ੳ) ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ;
- (ਅ) ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ;
- (ੲ) ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ;
- (ਸ) ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ;
- (ਹ) ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ;
- (ਕ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪੋਸਟ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਜੀਫ਼ਾ;
- (ਖ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ;
- (ਗ) ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ;

(ਘ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ; ਅਤੇ

(ਙ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫ਼ੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ।

6. (1) ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ੰਡ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਟਰੱਸਟ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1882 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸ਼ਾਸਕੀ ਬਾਡੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਤੋਂ ਮਿਲਕੇ ਬਣੇਗੀ ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ।

(3) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਗੇ।

(4) ਸਰਕਾਰ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ-ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ  
ਸਰਚਾਰਜ ਇਕੱਠਾ  
ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ।

7. (1) ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਜੋੜ ਕਰ ਐਕਟ, 2005, ਪੰਜਾਬ ਮੇਟਰ ਵਾਹਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1924, ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ (ਮਸੂਲ) ਐਕਟ, 2005 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਾਟਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਗੇ।

(2) ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੋਗਦਾਨ, ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਅਜਿਹੇ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਵੱਟਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਚੈਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਬਦਲ ਰਾਹੀਂ ਉਲਿੱਖਤ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੀਆਂ।

8. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਉਹੀ ਹੋਏਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਜੋੜ ਕਰ ਐਕਟ, 2005, ਪੰਜਾਬ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1924, ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ (ਮਸੂਲ) ਐਕਟ, 2005, ਪੰਜਾਬ ਲਾਟਰੀ ਕਰ ਐਕਟ, 2005 ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ  
ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ  
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ  
ਸਰਚਾਰਜ ਜਮ੍ਹਾਂ  
ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ  
ਜ਼ਾਬਤਾ।

9. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਵੱਟਕ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੇ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਵੱਧ, ਫੰਡ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਫੰਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ  
ਅਤੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ  
ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ  
ਜ਼ਾਬਤਾ।

(2) ਸਰਕਾਰ ਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇਗੀ।

(3) ਸਰਕਾਰ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸ਼ਾਸਕੀ ਬਾਡੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ,—

(ੳ) ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਿੱਖਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਬੂਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵਾਧੂ ਫੰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;

- (ਅ) ਫ਼ੰਡ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ;
- (ੲ) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮੁਆਇਦੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸੰਚਾਲਣ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਨ  
ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਅਤੇ  
ਵਧਾਉਣ ਦੀ  
ਸ਼ਕਤੀ।

10. ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਧਨ ਉਧਾਰ ਲੈ ਜਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਧਨ ਦੀ ਮੁੜ-ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ (ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖਤ) ਤੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਰਹਿਣ, ਚਾਰਜ, ਸਟੈਂਡਰਡ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ, ਲੀਅਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਰਹਿਣ, ਚਾਰਜ, ਸਟੈਂਡਰਡ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ, ਲੀਅਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ, ਜੋ ਉਹ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਾਧਤ ਹੈ।

ਆਡਿਟ।

11. ਫ਼ੰਡ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਸਥਾਨਕ ਫ਼ੰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ  
ਕੀਤੀ ਗਈ  
ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ  
ਮੁਕੱਦਮਾ।

12. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਉਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਵਿੱਚ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫ਼ਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

13. (1) ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ]

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ, ਇਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਇਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪ ਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਕੂਲਨ ਜਾਂ ਰੂਪਭੇਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ:

ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਗੁਜਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15. (1) ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2000 (2000 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ.11) ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

**ਮਨਦੀਪ ਪੰਨੂ,**

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ।

**ਭਾਗ-1**

**ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ

**ਅਧਿਸੂਚਨਾ**

ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 2025

**ਨੰ. 21/ਭ:ਕ/2025.-** ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਾਬਤਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਟ, 2021 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967 (1967 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6-ਓ ਅਧੀਨ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਸੱਤਾ ਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

DEPARTMENT OF LEGAL AND LEGISLATIVE AFFAIRS

**NOTIFICATION**

The 11<sup>th</sup> July, 2025

**No. 21/L.C./2025.-** The Translation in Punjabi of the Punjab Anti Red Tape Act, 2021 is hereby published under the authority of the Governor of Punjab and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under section 6-A of the Punjab Official Language Act, 1967 (Punjab Act No.5 of 1967)

ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਾਬਤਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਟ, 2021

(2021 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 14)

ਜ਼ਾਬਤਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਲ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਆਧਾਰਤ ਜ਼ਾਬਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਬੋਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਸੰਗਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਬਹੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਾਬਤਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਕਟ, 2021 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ  
ਅਰੰਭ।



ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ।

2. ਇਹ ਐਕਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-

- (ੳ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;
- (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉੱਦਮ;
- (ੲ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਗਠਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹਸਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਖਰਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
- (ਸ) ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹਸਤੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ (ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ);
- (ਹ) ਕੋਈ ਹਸਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਗਰਾਹੀ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ ਜਾਂ ਫੀਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (ਕ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਸਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹਸਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਮਿੱਤ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਈ

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ  
ਉਲਿੱਖਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਪਰੰਤੂ ਨਿਆਂਇਕ, ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜ  
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ  
ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,—

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

(ੳ) “ਹਸਤੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹਸਤੀ ਜਿਵੇਂ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਉਲਿੱਖਤ ਹੈ;

(ਅ) “ਜੀ2ਬੀ ਸੇਵਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ  
ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼  
ਅਧਿਕਾਰ, ਅਧਿਕਾਰ, ਪਰਮਿਟ, ਇਨਾਮ, ਲਸੰਸ, ਰਿਆਇਤ ਲਈ  
ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਾਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ (ਭਾਵੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਜਾਂ ਆਫਲਾਈਨ)  
ਪਲਚਤ ਹਨ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ  
ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪਭੇਦ, ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਬੰਧਤ  
ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਨੁਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ  
ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ੲ) “ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ  
ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼  
ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਰਮਿਟ, ਇਨਾਮ, ਲਸੰਸ, ਰਿਆਇਤ ਲਈ  
ਬੇਨਤੀਆਂ ਜਾਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ (ਭਾਵੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਜਾਂ ਆਫਲਾਈਨ)  
ਪਲਚਤ ਹਨ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ  
ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪਭੇਦ, ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਬੰਧਤ  
ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਨੁਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ  
ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

- (ਸ) “ਸਰਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ;
- (ਹ) “ਬਾਹਰੀ ਵਿਚੋਲਿਆਂ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਵਿੱਚ ਪਲਚਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਮਾਇਕ ਲਾਭ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਦਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (ਕ) “ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੀ2ਬੀ ਜਾਂ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖਾਸ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀ;
- (ਖ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ; ਅਤੇ
- (ਗ) “ਅਮਲ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਅਮਲ ਅਤੇ ਜਾਬਤੇ ਦਾ ਮੁੜ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਾਂ ਰੂਪਭੇਦ।

ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ  
ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਮਲ  
ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣਾ।

4. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਾਲਣਾਵਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।
5. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ, ਜੋ ਜੀ2ਬੀ ਜਾਂ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ

ਗਤੀ ਅਧਿਐਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਤੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਪਾਲਣਾਵਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਸਮੇਂ, ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

6. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ:

ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ  
ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ  
ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ  
ਹਵਾਲਗੀ।

ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ, ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਹਵਾਲਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕੇਗੀ।

7. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਅਤੇ ਲਸੰਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਰਰ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ:

ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ  
ਵਿਸਤਾਰ।

ਪਰੰਤੂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸਤਾਰ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪਰਮਿਟ, ਲਸੰਸ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ, ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦਰਖਾਸਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ

ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸਤਾਰ, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਸੁਸੰਗਤ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਹਸਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਰਸੂਖ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਮੁਕੱਰਰ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਅਧਾਰਤ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਿਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ:

ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ, ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਮਿਲਾਨ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ  
ਵਾਅਦਾ।

9. ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਮਲ ਨੂੰ 'ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਚਨਾ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੋ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤੇ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਮਾਇਆ ਥਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣ, ਅਰਥਾਤ:-

(ੳ) ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ (ਆਨਲਾਈਨ ਅਤੇ ਆਫਲਾਈਨ ਦੋਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ);

(ਅ) ਹਰੇਕ ਕਦਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ;

- (ੲ) ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ;
- (ਸ) ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ;
- (ਹ) ਫ਼ੀਸਾਂ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ
- (ਕ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ।

10. ਸਾਰੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਮੁਕੱਰਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚੋਲੇ ਜੀ2ਬੀ ਅਤੇ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪਲਚਤ ਨਾ ਹੋਣ।

ਬਾਹਰੀ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾ ਪਸੰਦੀਦੇ ਵਿਅਕਤੀ।

11. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭਾਗੀ ਬਣਾਵੇਗੀ:

ਡੰਨ।

ਪਰੰਤੂ ਮੁਆਇਦੇ/ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਜੀ2ਬੀ ਜਾਂ ਜੀ2ਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾਤਾ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ

(50000 ਰੁਪਏ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਏਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ  
ਕੀਤੀ ਗਈ  
ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ  
ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ।

12. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਕਠਨਾਈਆਂ ਦੂਰ  
ਕਰਨਾ।

13. ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ, ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਕਠਨਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਣ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ  
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

14. (1) ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ, ਇਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪ ਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ। ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ

ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ  
ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

**ਮਨਦੀਪ ਪੰਨੂ,**  
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,  
ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ।